

नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई यांचे समोर

वाचा :-

- १) उपनियंत्रक शिधावाटप, ग परिमंडळ यांचेकडून दिनांक २१/०५/२०११ रोजी प्राप्त इलेली कागदपत्रे.
- २) या कार्यालयाची "कारणे दाखवा नोटीस" क्र.निशि/अंमल/६-अ/प्र.क्र.३८/२०११/जा.४४३ दिनांक २७/५/२०११, ७/६/२०११, २३/६/२०११, ४/७/२०११, १६/७/२०११ व २८/७/२०११.
- ३) वरिष्ठ पोलिस निरिक्षक, समतानगर पोलिस स्टेशन यांचे दि. २१/०६/२०११ व ३०/०६/२०११ रोजीचे अभिवेदन.
- ४) न्यु हिंदुस्थान गॅस सर्विसचे व टेम्पो क्र. एमएच-०२-टी-१३८८ चे मालक हेमंतकुमार गोपालदास वर्मा यांचे दिनांक ३०/०६/२०११ रोजीचे लेखी निवेदन.
- ५) संदीप रुद्रप्रताप सिंह व दिनेशकुमार मेवालाल यादव यांचे दिनांक ०९/०८/२०११ रोजीचे स्वतंत्र लेखी निवेदन.

क्र.निशि/अंमल/प्र.क्र.३८/२०११/जा. ६७९
नियंत्रक शिधावाटप व संचालक
नागरी पुरवठा यांचे कार्यालय,
रॉयल इन्डियन होटल, ५ वा मजला,
१४, ज.टाटा मार्ग, चर्चगेट,
मुंबई - ४०० ०२०.
दिनांक : २.७ /०८/२०११.

आदेश

(जीवनावश्यक वस्तू कायदा, १९५५ चे कलम ६-अ अन्वये)

प्रकरणाची पार्श्वभूमी :-

दिनांक २१/०४/२०११ रोजी सहाय्यक पोलीस आयुक्त, मुंबई यांचे कार्यालयास मिळालेल्या गुप्त बातमीनुसार त्यांचे पथकातील पोलीस अधिकारी/कर्मचारी, शिधावाटप यंत्रणेतील अधिकारी/कर्मचारी हे पंचासह सुमारे १०:१५ वाजण्याच्या सुमारास न्यु हिंदुस्थान गॅस सर्विस, पठाण चाळ, हनुमाननगर, कांदिवली (पूर्व), मुंबई यात्रिकाणी छापा टाकला असता, सदर ठिकाणी विश्वकर्मा फर्निचर आर्टच्या लगत व धनलक्ष्मी मेटल अण्ड पेपर मार्टच्या बाजूस उत्तराभिमुख एक गाळा असून, त्यास निव्या रंगाचा अर्धवट उघडलेला शटर आहे. पोलीस पथकाने पंचासह सदर गाळ्यामध्ये आत प्रवेश केला असता, आतमध्ये एकूण तीन इसम दिसून आले. त्यापैकी दोन इसम हे एका रबरी पाईपच्या सहाय्याने दुसऱ्या छोट्या लोखंडी विशिष्ट पाईपने सिलेंडरमध्ये गॅस भरत असून, तिसरा इसम

दिनांक ०९/०८/२०१९ रोजीच्या सुनावणीस संदीप रुद्रप्रताप सिंह व दिनेशकुमार मेवालाल यादव हे उपस्थित राहिले व त्यांनी त्यांचे घाचावे क्र. ५ अन्वये स्वतंत्र लेखी निवेदन सादर केले.

सबब, प्रकरण निर्णयास्तव राख्याव ठेवण्यात आले.

युक्तीवाद :-

दिनांक २१/०६/२०१९ व ३०/०६/२०१९ रोजीच्या सुनावणीचेवेळी सादर केलेल्या वरिष्ठ पोलिस निरिक्षक, समतानगर पोलिस ठाणे यांचे लेखी अभिवेदनात, यातील जप्त श्री व्हीलर टेम्पो क्र. एमएच-०२-टी-१३८८ चे मालक म्हणून आरोपीत हेमंतकुमार गोपाळदास वर्मा हे हक्क सांगतात. परंतु मालकी हक्कगाबाबत कोणतेही ठोस पुराव्याचे कागदपत्र सादर केलेले नाहीत. तसेच हेमंतकुमार वर्मा हा सदर भरलेले भारत गॅस कंपनीचे सिलेंडर कोरून प्राप्त केले याची माहिती देत नाही. जप्त केलेल्या गॅस सिलेंडरच्या मालकी बाबत आरोपीताने कोणतीही पुराव्याची कागदपत्रे सादर केली नाही. सदरची भरलेले जप्त गॅस सिलेंडर तात्पुरते मुक्ता गॅस एजन्सी, कुरार गांव यांचेकडे सुरक्षीततेसाठी ठेवले असून, ते ज्वलनशील असल्याने तसे ठेवणे धोकादायक आहे. त्याचप्रमाणे जप्त टेम्पो व रिकामे सिलेंडर पोलीस ठाणेत ठेवण्यात आले असून, सदर मुद्देमालाची नियमानुसार कारवाई अथवा विलेवाट लावण्यास समतानगर पोलीस ठाणेची काहीही हरकत नसल्याचे नमुद केले आहे.

दिनांक ३०/०६/२०१९ रोजीच्या सुनावणीस उपस्थित न्यु हिंदूस्थान गॅस सर्विस व टेम्पो क्र. एमएच-०२-टी-१३८८ चे मालक हेमंतकुमार गोपाळदास वर्मा यांनी सादर केलेल्या निवेदनात, तो न्यु हिंदूस्थान गॅस सर्विसचा मालक असून, त्याने गॅस पॉर्झट कंपनीकडून ३६ सिलेंडर खरेदी केले आहेत व भारत गॅसचे १६ सिलेंडर त्याने जेव्हा दामू नगर, गौतम नगर या झोपडपट्ट्या फारेस्ट वाले तोडत होते. त्यावेळेस जे लोक गाव सोडून जात होते. त्या लोकांनी सदर सिलेंडर त्याला विकले. क्राईम ब्रॉचवाल्यांनी त्याचे दुकानाचे ताळे जबरदस्तीने कापून दुकानामधून सिलेंडर जप्त केले व रस्त्यावरून चालणाऱ्या संदीप रुद्रप्रताप सिंह व दिनेश मेवालाल यादव यांना त्याचे नोकर सांगितले. परंतु त्याचा त्यांचेशी काही संबंध नाहीत. तीन चाकी टेम्पो क्र. एमएच-०२-टी-१३८८ त्याने अनिल चौधरी या इसमाकडून रुपये २०,०००/- ने खरेदी केला आहे. या टेम्पोचे आरसी बुक त्याच्या नावावर नोंदणी झालेली नाहीत. सदर टेम्पो त्याचे कुंदुबाच्या उदरनिर्वाहचे साधन असून जप्त केलेला टेम्पो व सिलेंडर त्याला परत मिळालेला असे नमूद केले आहे.

दिनांक ०९/०८/२०१९ रोजीच्या सुनावणीस उपस्थित संदीप रुद्रप्रताप सिंह व दिनेशकुमार मेवालाल यादव यानी युक्तीवाद केला की, या गुन्ह्याशी त्यांचे काहीही देणे घेणे नाही. ते दुकानाच्या जवळ बसून संभाषण करीत होते. त्यानंतर क्राईम ब्रॉचवाल्यांनी येऊन दुकानाचे कुलूप तोडले. परंतु दुकानात त्यांना कोणी भेटले नाही कारण

दुकान बंद होते. त्यानंतर क्राईम ब्रॉचवाल्यांनी त्याच्यांशी विचारणा केली की याचा मालक कोण आहे? तेहा ^{ज्ञा}
दोघांनी माहिती नाही असे सांगितल्याने त्या दोघांना त्यात फसवण्यात आले, असे सांगून तसे स्वतंत्र लेखी निवेदन
सादर केले.

निष्कर्ष :-

प्रस्तुत प्रकरणातील आरोपी/अपचारी यांचे निवेदन, तपासी पोलीस अधिकारी यांचे अभिवेदन व
अभिलेखावरील उपलब्ध पुरावादर्शक कागदपत्रे विचारात घेऊन मी खालील प्रमाणे निष्कर्ष काढीत आहे.

प्रस्तुत प्रकरणी दिनांक २९/०४/२०११ रोजी सहाय्यक पोलीस आयुक्त, मुंबई यांचे कार्यालयास मिळालेल्या
गुप्त बातमीनुसार त्यांचे पथकातील पोलीस अधिकारी/कर्मचारी तसेच शिधावाटप यंत्रणेतील अधिकारी/कर्मचारी
यांनी पंचासह न्यु हिन्दुस्थान गॅस सर्विस, पठाण चाळ, हनुमाननगर, कांदिवली (पूर्व), मुंबई याठिकाणी छापा
टाकून गाळ्यामध्ये आत प्रवेश केला असता, त्याठिकाणी एकूण तीन इसम दिसून आले. त्यापैकी दोन इसम हे एका
खबरी पाईपच्या सहाय्याने दुसऱ्या छोट्या लोखंडी विशिष्ट पाईपने सिलेंडरमध्ये गॅस भरत असून, तिसरा इसम हा
त्यांना मार्गदर्शन करीत असल्याचे दिसून आले. तीनही इसमास सदरची कृती करण्याचे थांबवून, त्यापैकी
हेमंतकुमार गोपाळदास वर्मा या इसमाकडे सदर साठा करून ठेवलेल्या गॅस सिलेंडरबाबत अधिकृत कागदपत्रांची
विचारणा केली असता, तो सदर गॅस दुकानाचा मालक असल्याचे सांगून त्याचेकडे कोणतेही अधिकृत कागदपत्र
अथवा परवाना नसल्याचेही त्याने सांगीतले. तसेच दुसरे दोन इसम संदीप रुद्रप्रताप सिंग व दिनेश मेवालाल यादव
यांचेकडे विचारणा केली असता, ते हेमंतकुमार वर्मा याचेकडे नोकरीस असल्याचे त्यांनी सांगीतले.

तद्दनंतर सदर गाळ्याची पहाणी केली असता, त्याठिकाणी भिंतीला लागून भारत गॅस कंपनीचे एकूण १०
भरलेले गॅस सिलेंडर असून, त्यापैकी तीन सिलेंडरचे कंपनीने लावलेले सिल तोडलेल्या स्थितीत आढळून आले.
तसेच गॅस पाईट कंपनीचे १२ किलो वजनाचे लाल रंगाचे एकूण २८ सिलेंडर असून, त्यापैकी दोन सिलेंडरमध्ये
भरलेले कार किलो अर्धवट गॅस भरल्याचे आढळून आले. त्याचप्रमाणे आतील बाजूस पहाणी केली असता, एकूण
१२ किलो वजनाचे ए.च.पी.सी. कंपनीचा १ व गॅस पाईट कंपनीचे ८ रिकामे कमर्शियल गॅस सिलेंडर मिळून आले.

सदर गाळ्याच्या लगत बाहेरील रस्त्यावर श्री विलर टेम्पो क्र. एमएच-०२-टी-१३८८ हा उभा असल्याचे
दिसून आले. सदर टेम्पोबाबत हेमंतकुमार वर्मा याचेकडे विचारणा केली असता, हा टेम्पो त्यांचाच असून तो
अनधिकृत भरलेले गॅस सिलेंडर वितरीत करण्यासाठी वापरला जातो, असे सांगीतले. तद्दनंतर सदर टेम्पोची पहाणी
केली असता, त्यामध्ये १४ किलो वजनाचे भरलेले व सिल असलेले चार सिलेंडर आढळून आले. यावरुन सदर टेम्पो
व भारत पेट्रोलियम कंपनीचे १४ कि. वजनाचे भरलेले चार गॅस सिलेंडर, भारत पेट्रोलियम कंपनीचे १४ कि.

व्यवसायीक गॅस सिलेंडर आढळून आले असल्याचे पंचनाम्यावरुन दिसून येते. तसेच खुलाशात नमुद केल्याप्रमाणे गॅस पाईट कंपनीकडून ३६ सिलेंडर खरेदी केल्याबाबत कोणताही पुरावा सुनावणीचेवेळी सादर केलेला नाही. तसेच दामू नगर, गौतम नगर विभागातील झोपडपट्ट्या वनविभागाने तोडले त्यावेळेस त्यांचेकडील भारत गॅसचे ३६ सिलेंडर त्याने विकत घेतले असल्याचे खुलाशात नमुद केले असले तरी त्याने सदरचे शासन नियंत्रित गॅस सिलेंडर स्वतःच्या आर्थिक फायद्यासाठी गैरव्यवहार करण्याच्या उद्देशाने अनधिकृतपणे खरेदी केले असल्याचे दिसून येते. आरोपी याने सुनावणीच्यावेळी केलेला खुलासा व घटनास्थळी दिलेला जबाब एकमेकाशी विषयास्त आहे. यावरुन आरोपी यांनी सुनावणीचे वेळी दिलेले खुलासे मोघम स्वरूपाचे असून, आरोपी यांनी शासन नियंत्रित तेल कंपनीचे गॅस सिलेंडर गैरमार्गाने मिळवून त्यामधील गॅस बेकायदेशीररित्या खबरी पाईपच्या सहाय्याने खाजगी कंपनीच्या विविध क्षमतेच्या रिकाम्या सिलेंडरमध्ये भरून त्याची ग्राहकांना विक्री करीत असल्याचे सकृतदर्शनी दिसून येते. तसेच सद्यःस्थितीत सकृतदर्शनी दिसून येत असलेल्या वस्तुस्थितीवरुन प्रस्तुत प्रकरणी जप्त करण्यात आलेले गॅस पाईट या खाजगी कंपनीचे गॅस सिलेंडर अवैध ठरते. सबब, प्रस्तुत प्रकरणी जप्त करण्यात आलेले भारत पेट्रोलीयम, हिन्दुस्थान पेट्रोलियम व गॅस पाईट कंपनीचे संपुर्ण गॅस सिलेंडरचा साठा शासन जमा करण्याच्या निष्कर्षाप्रत मी आलेली आहे.

प्रस्तुत प्रकरणी हेमंतकुमार गोपाळदास वर्मा यांनी सुनावणीच्या वेळी केलेल्या खुलाशात, जप्त करण्यात आलेला टेम्पो क्र. एमएच-०२-टी-१३८८ हा अनिल चौबे या इसमाकडून त्याने खरेदी केला असल्याचे नमुद करून तसा करारनामा सादर केला आहे. तथापी, हेमंतकुमार गोपाळदास वर्मा यांचे नावे सदर टेम्पो नोंदणी झाला नसल्याचे त्यांनी सादर केलेल्या वाहन नोंदणी प्रमाणपत्रावरुन दिसून येते. तसेच सदर टेम्पोचा वापर जप्त केलेल्या गॅस सिलेंडरच्या वाहतुकीकरीता करीत असल्याबाबत हेमंतकुमार गोपाळदास वर्मा यांनी घटनास्थळी सांगीतले असल्याचे पंचनाम्यावरुन दिसून येते. त्याचप्रमाणे सदर टेम्पोमध्ये भारत पेट्रोलियम कंपनीचे १४ किलो वजनाचे भरलेले चार सिलेंडर आढळून आले आहे. यावरुन आरोपी हेमंतकुमार गोपाळदास वर्मा याने विनापरवाना व जाणीवपुर्वक शासन नियंत्रित गॅस सिलेंडर तसेच बेकायदेशीररित्या भरलेल्या गॅस सिलेंडर्सची वाहतुक करण्यासाठी सदर टेम्पोचा गैरवापर केला असल्याचे सकृतदर्शनी दिसून येते. तथापी सदर टेम्पोवरच त्याच्या कुंटुबाचे उदरनिवाह अवलंबून आहे, ही बाब विचारात घेता, शासनाचे परिपत्रक क्रमांक जीवका-१००५/प्र.क्र.४३८/ ना.पु.२३, दिनांक १० ऑगस्ट, २००५ मधील निर्देशानुसार सदरचा जप्त करण्यात आलेला टेम्पो क्र. एमएच-०२-टी-१३८८ हा त्याच्या एकूण किंमतीच्या ५० टक्के एवढ्या रकमेच्या राष्ट्रीयकृत बँकेच्या हमीवर टेम्पो मालकास परत करण्याच्या निष्कर्षाप्रत मी आलेली आहे.

तथापी, सदरची कार्यवाही करण्यापूर्वी पोलीसांनी या वाहनाच्या मालकीबाबत खातखमा करावी.

प्रस्तुत प्रकरणी जप्त मुद्देमालाची विल्हेवाट लावण्याचे आदेश देण्यापुरतेच सदरचे प्रकरण या कार्यालयाशी

सीमित असून फौजदारी गुन्हा नोंद प्रकरणी संबंधित न्यायालयात योग्य तो निर्णय होईलच. सबव, उपरोक्त विवेचन विचारात घेऊन मी, नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई मला जीवनावश्यक वस्तु कायदा १९५५ चे कलम ६-अ अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारान्वये समतानगर पोलिस स्टेशन, कांदिवली, मुंबई येथे विस्था. गुन्हा नोंद क्र. १४५/११, दि. २९/०४/२०११ मध्ये जप्त करण्यात आलेल्या मुद्देमालासंदर्भात न्यायालयीन निर्णयाच्या अधीन राहून खालील आदेश देत आहे.

आदेश :-

- १) जप्त करण्यात आलेला थ्री व्हिलर टेम्पो क्र. एमएच-०२-टी-१३८८ हा त्याच्या एकुण किमतीच्या ५० टक्के एवढ्या रकमेच्या राष्ट्रीयकृत बँकेच्या हमीवर त्याच्या मालकास परत करण्यात यावा.
तथापि, सदरची कार्यवाही करण्यापूर्वी पोलीसांनी या वाहनाच्या मालकीबाबत खातरजमा करावी.
- २) सदरची बँक हमी या प्रकरणी नोंदविण्यात आलेल्या गुन्ह्याचा न्यायालयीन निर्णय होईपर्यंत वेळोवेळी विहीत वेळेत नुतणीकरण करून पोलिसांकडे देण्याची जबाबदारी टेम्पो मालकाची राहील.
- ३) या प्रकरणी नोंदविण्यात आलेल्या गुन्ह्याचा न्यायालयीन निर्णय होईपर्यंत सदरहू टेम्पो वाहन विक्री करता येणार नाही व कोणासही हस्तांतरण करता येणार नाही.
- ४) तथापी, या वाहनांच्या मालकाने अशी बँक हमी सादर न केल्यास सदर वाहनांची पोलिसांनी नियमानुसार जाहिर तिलावाने विक्री करून येणारी रक्कम शासनजमा करावी.
- ५) जप्त करण्यात आलेले भारत पेट्रोलियम कंपनीचे १४ कि. वजनाचे भरलेले १६ गॅस सिलेंडर, हिन्दुरथान पेट्रोलियम कंपनीचे १७ कि. वजनाचा एक रिकामा गॅस सिलेंडर यांचा साठा शासनजमा करण्यात यावा.
- ६) सदर शासन जमा करण्यात आलेले संपुर्ण गॅस सिलेंडर्सचा साठा राज्य समन्वय तेल उद्योग, महाराष्ट्र राज्य, १०, पी डि मेलो रोड, वाढीबंदर, मुंबई यांना देवून, त्यापोटी त्यांचेकडून प्राप्त होणारी रक्कम शासनजमा करावी.
- ७) तसेच जप्त करण्यात आलेले गॅस पाईट कंपनीचे १२ कि. वजनाचे रिकामे २८ गॅस सिलेंडर तसेच गॅस पाईट कंपनीचे १७ कि. वजनाचे ८ रिकामे गॅस सिलेंडर यांचा साठा आवश्यक त्या पुढील कार्यवाहीसाठी राज्य समन्वय तेल उद्योग, महाराष्ट्र राज्य यांचेकडे जमा करावे.

0009

- c) जप्त करण्यात आलेले हिरव्या रंगाचा रबर पाईप व ६ इंच लोखंडी छोटा पाईप इ. वस्तूंची पोलिसांनी किरकोळीने विक्री करून येणारी रक्कम शासनजमा करावी.

वरीलप्रमाणे जप्त मुद्देमालाची पोलिसांनी विल्हेवाट लावून येणारी रक्कम पोलीसांनी वित्तीय सल्लागार व उपसचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई यांचे कार्यालयाच्या वैयक्तिक ठेव लेख्यात ४४०८ या लेखाशिर्षात जमा करावी.

मुंबई/-

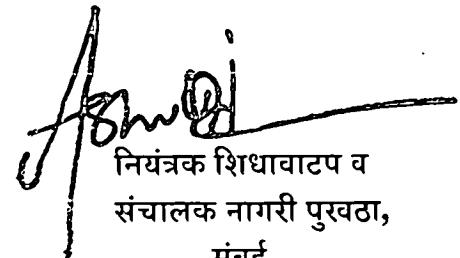
नियंत्रक शिधावाटप व
संचालक नागरी पुरवठा,
मुंबई.

प्रति,

- १) हेमंतकुमार गोपाळदास वर्मा, न्यु हिन्दुस्थान गॅस सर्विसचे मालक
- २) संदीप रुद्रप्रताप सिंग
- ३) दिनेश मेवालाल यादव
- ४) श्री व्हिलर टेम्पो क्र. एमएच-०२-टी-१३८८ चे मालक
(वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक, समतानगर पोलिस स्टेशन, मुंबई यांचे मार्फत)

प्रत,

- १) वरिष्ठ पोलिस निरीक्षक, समतानगर पोलिस स्टेशन, मुंबई यांना कळविण्यात येते की, सदरचे आदेश संबंधीतांवर बजावून त्याची दिनांकित पोच या कार्यालयास तात्काळ सादर करावी. तसेच आदेशाची तात्काळ अंमलबजावणी करून पूर्तता अहवाल विनाविलंब या कार्यालयास सादर कराया.
- २) उपनियंत्रक शिधावाटप, ग-परिमंडळ यांना माहितीसाठी अग्रेषित.
- ३) राज्य समन्वय तेल उद्योग, महाराष्ट्र राज्य, १०-पी, डी-मेलो रोड, वाडीबंदर, मुंबई १० यांना माहिती व आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी.
- ४) वित्तीय सल्लागार व उपसचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, बंगाली गल्फ हायस्कूल, चर्चगेट, मुंबई. यांना माहितीसाठी अग्रेषित.
- ५) निवड नस्ती.

नियंत्रक शिधावाटप व
संचालक नागरी पुरवठा,
मुंबई.

0010